

Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/)

> Kunst - Arkitektur - Haver - Design - Mode (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Den danske stol

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/kulturmiljoeer>)

Den danske stol

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 188

Del artikel: **f**

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer.>

u=[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/kulturmiljoeer)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/kunst-arkitektur-haver-

design-mode/den-danske-

stol)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=.)

status=. Aktiviteten kan ses

på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol)

[5-5/kunst-arkitektur-haver-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol)

[design-mode/den-danske-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol)

stol) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol&title=)

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol&title=)

[5-5/kunst-arkitektur-haver-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol&title=)

[design-mode/den-danske-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol&title=)

[stol&title=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-danske-stol&title=)

Christian Holmsted Olesen

Den danske stol: en international affære

Strandberg Publishing 2024. 336 sider. Illustreret. Pris 350 kr.

Af Kresten Søe

Indhold og opbygning

Stolen og dens forskellige typer og udformninger har gennem historien været møbeldesignernes grundlæggende yndlingsobjekt, hvor talentet skulle stå sin prøve. Dette værk fremstår her som en visuel guide, der præsenterer kendte dansk designede stole i 113 opslag.

Bogen har grundlæggende fokus på dansk design og dettes sejrstog fra midten af forrige århundrede. Der indledes med nogle siders introduktion i emnets generelle historiske udvikling og jagten på at skabe den ultimative modernistiske stol.

Herefter gennemgår forfatteren, der er udstillings- og samlingschef på Designmuseum Danmark, de enkelte danske stoletyper fx foldestole, almuestole, dampbøjede stole, karmstole og engelske salonstole med en historisk indledning kapitel for kapitel.

De enkelte stole er derefter præsenteret i indbydende dobbeltsidede fotoillustrerede opslag med både stolene i fuld figur og udvalgte karakteristiske detaljer. Dertil kommer oplysninger om designere, år, karakteristika, materialer og producent.

Mellem disse opslag med de enkelte stole beriges fremstillingen med bl.a. rids og tegninger fra designet og fx s/h fotos fra udstillingsstande, samtidsreklamer, produktionsstederne og endelig selve brugsleddet. Her ses fx Staunings med en Kaare Klint stol og John F. Kennedy siddende i Wegners runde stol. Til sidst følger en kort biografi over de mest kendte danske designere på området. Til sidst bringes en litteraturliste med forslag til videre læsning om emnet.

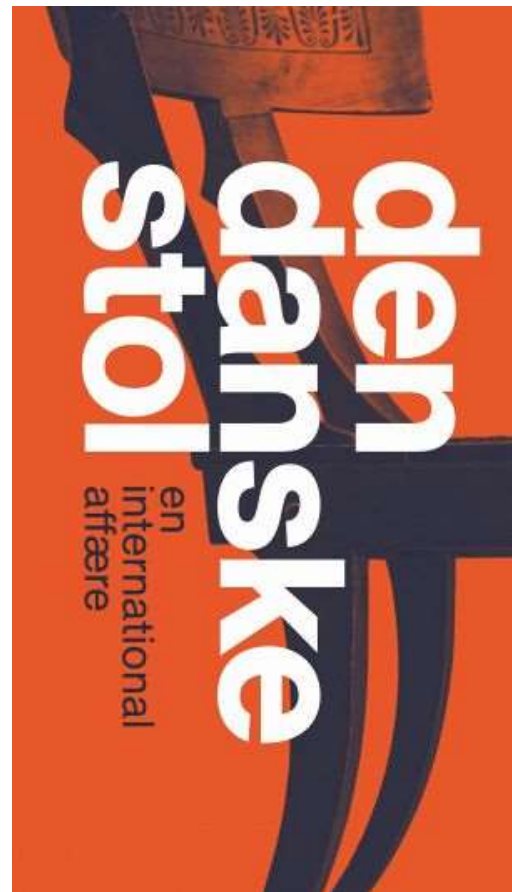
Bogen, som den nu foreligger i ny udgave på både dansk og engelsk, er på nær en ny forside stort set et identisk genoptryk af den indbydende gennemillustrerede tidligere udgave fra 2018.

Den danske stol havde fundament i både håndværk og møbelhistorie

Mens den generelle europæiske modernisme i 1900-tallet gjorde op med traditionen uden at se sig tilbage og yderligere baserede sig på ny teknologi og forskning, så valgte de danske modernistiske formgivere stik modsat at tage et mere pragmatisk udgangspunkt i udviklingen og historien. Herved skabte man en ny stil - Danish design - med et modernistisk men også mere tidløst møbeldesign, der foruden en videreudvikling af klassikere og gamle danske almuemøbler også tog udgangspunkt i landets højt udviklede snedkerhåndværk.

Netop dette sidste var et moment, som allerede havde taget sin begyndelse i 1920'erne, hvor københavnske snedkere gik sammen og fra 1927 hvert år viste deres produkter på også bredt folkeligt velbesøgte Snedkerlaugsudstillinger.

I løbet af 1930'erne tog denne udvikling yderligere fart ved, at snedkerne begyndte at hyre møbelarkitekter til design. Snart indgik designere og arkitekter her i et direkte samarbejde med produktionsleddet og skabte dermed i symbiose en ny tradition, der resulterede i en arkitektkonkurrence i forbindelse med hver Snedkerlaugsudstilling fra 1933. Et samspil, der forløb så meget lettere i og med, at langt de fleste designere i perioden - også uden for møbelregiet - faktisk besad en baggrund som håndværksudannede.

Et af bogens 113 dobbelttopslag med de enkelte stole. Arne Jacobsens klassiker Mågen med total- og detaljefoto med ledsagebeskrivelse i tekst. (Foto Pernille Klemp)

Den internationale succes blev grundlagt i 1949

Symbiosen med modernistisk orienterede møbelarkitekter blev grundlaget for den danske møbelsucces, der i og med den folkelige deltagelse som udstillings- og messepublikum også tog afsæt i en brugsrettet dansk møbelkultur, der for alvor tog fat og bragede igennem internationalt efter krigen. Afsættet kom i 1949, hvor en række amerikanske journalister besøgte Snedkerlaugsudstillingen efter indbydelse fra den daværende leder på Designmuseum Danmark Steen Eiler Rasmussen.

Straks efter hjemkomsten begyndte journalisterne nemlig at skrive om de sublimt håndværksmæssigt udførte organiske danske møbler.

Meget kort tid derefter opstod der som følge heraf stor efterspørgsel på dansk møbelkunst. En efterspørgsel, der igen gav arkitekterne mulighed for at arbejde mere ekspressionistisk i deres formsprog. Succesen skabte yderligere succes med et følgende årti, hvor der fra statens side i form af en massiv markedsføring af dansk kultur og design i Tyskland, Storbritannien og ikke mindst USA, hvor fremstødet faldt i god jord takket være en daværende bølge af nostalgisk dyrkelse af håndværket som modvægt til den afsluttede krig masseproduktion.

Hans J. Wegners "den runde stol" resulterede således i en - efter danske forhold - næsten svimlende ordre til USA på hele 400 stk. til snedkermester Johannes Hansen, der ligesom yderligere producenter som Fritz Hansen, Salesco og FDB! også fik vind i sejlene takket være deres samarbejde med koryfæer som Børge Mogensen, Arne Jacobsen, Kaare Klint og Mogens Koch.

Konklusion og målgruppe

Bogen som helhed udgør et glimrende og indbydende illustreret møbel- og designhistorisk værk, der qua sin opbygning både kan tjene som et ad hoc opslagsværk omkring de 113 stole og som en kortfattet grundlæggende orientering i dansk designhistorie med de enkelte stoles grundtypers design og forhistorie. Hertil kommer yderligere en funktion som guide med numre til Designermuseum Danmarks separate udstilling af danske stole, hvorfra værket jo netop også tager sit udgangspunkt.

På den måde er bogen en visuel introduktion til den danske stol i 1900-tallet, der kan friste de, som ønsker yderligere viden om stolens tilblivelse, kontekst, liv og succes til yderligere uddybende læsning.

Personligt kunne jeg dog godt ønske mig et samlet register med sidehenvisninger på de forskellige stole på opslagene med designer og kaldenavne på stolene.

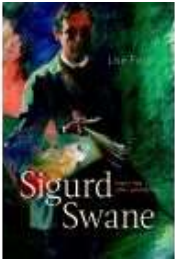
Men bortset fra denne lille detalje har jeg kun roser med hensyn til fremstillingens læsbarhed, strukturering og fokusering på den danske designerarv. Hertil kommer layoutets fine illustrative visuelle udtryk, der alene vil fængsle alle med blot grundlæggende interesse for emnet.

Jo, her er i bedste forstand tale om en blad- og coffee table bog, der virkelig vækker appetit på fordybelse i dansk møbeldesign og dens arkitekter fra guldalder fra 1950'erne og frem.

[Historie-online.dk, den 24. april 2024]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/kulturmiljoeer>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

SIGURD SWANE

(<https://www.historie-online.dk/boger/sigurd-swane>)

KUNSTARTERNES FORBRØDRING

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/kunstarternes-forbroedring>)

DAMER DER FIK NOK

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/damer-der-havde-faaet-nok>)

Oversvømmede bopladser i Aarhusbugten

Moesgaard Museum undersøger oversvømmede bopladser i Aarhusbugten

(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/oversvoemmede-bopladser-i-aarhusbugten>)

Nationalmuseet køber syv sjældne mønter

Med penge fra støtteforening har Nationalmuseet anvendt en forkøbsret til at erhverve syv yderst sjældne mønter

(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/nationalmuseet-koeber-syv-sjaeldne-moenter>)